

เหนือโลก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๓๑๔. นะ

ถาม : ข้อ ๑๓๑๔. เรื่อง “ผลของวิญญู เรื่องของพวกพ้องที่มีผลกับผู้มีมุตติแล้ว ได้ขนาดไหนครับ”

นมัสการหลวงพ่อก่อน คำถามนี้เป็นคำถามจริงจัง ซึ่งพบกับประสบการณ์ชีวิตที่ได้พบในผู้ปฏิบัติธรรม ไม่ใช่ว่านึกคิดเอาเอง หรือจะสร้างกระแสแต่ประการใด

๑. พูดถึงวิมุตติแล้วมีโอกาสจะพ้นไปจากเรื่องกีฬาทางการเมืองแบบ ๑๐๐ เปอร์เซนต์หรือเปล่า คือทำจิตเป็นกลางๆ หรือพิจารณาทำนองว่าเป็นกรรมของสัตว์โลกแล้วไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเลย เป็นไปได้ไหมครับ

๒. หลวงพ่อได้เคยอธิบายถึงผลของวิญญูบ่อยๆ ซึ่งเป็นธรรมดาที่ผลของวิญญูก็ต้องทำให้มีเรื่องของหมู่คณะบริวาร ซึ่งส่วนใหญ่ศิษย์ก็ต้องมักเชื่อฟังอาจารย์ และอาจารย์ก็มักจะเกื้อกูลศิษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นเพื่อนฝูงก็ยังรักกันด้วย ก็จะช่วยเหลือกันเป็นพิเศษ หากพูดถึงวิมุตติแล้ว มีเพื่อนฝูงหรือบริวารเป็นนักการเมืองหรือผู้เป็นใหญ่เป็นโตมาก่อน ทั้งอดีตชาติหรือปัจจุบันก็ตาม พูดถึงวิมุตตินั้นมีโอกาสจะความผูกพันหรือบุญคุณในเรื่องเหล่านี้ได้มากขนาดไหน ขึ้นอยู่กับอะไร

๓. ความรัก ความผูกพันทั้งในอดีตและปัจจุบันฝังเป็นพันธุกรรมทางจิต ทำให้เกิดฉันทาคติได้กับปุถุชนแน่นอน แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ละครับจะเป็นแบบไหนครับ

๔. โดยปกติปุถุชนคนทั่วไป ถ้าได้มีฉันทาคติต่อใครแล้ว มักจะกลายเป็นคนประเภทตาบอดข้างเดียว หรือแม้แต่บอด ๒ ข้าง มองข้ามข้อเสียของพวกพ้องตน และก็

คำทอฝ่ายตรงข้ามได้ เขามักเห็นความผิดฝ่ายตรงข้ามเต็มๆ เสมอ ถ้าเกิดว่าพระภิกษุสงฆ์
ที่เป็นผู้สอนธรรมะมีภูมิธรรมที่สอนมุ่งผู้วิมุตติ แต่ไม่ได้มีทัศนะเป็นกลางทางการเมือง
แบบนี้จะเกี่ยวกับหรือเปล่าที่ท่านจะถึงซึ่งความสิ้นกิเลสอย่างแท้จริงหรือไม่

๕. ในโลกแห่งความเป็นจริง คนๆ หนึ่งทำได้ทั้งดีและชั่ว และก็บางทีจะดีหรือจะ
ชั่วก็ตัดสินเอาจากใครก็ได้ผลประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์ ยิ่งในยุคปัจจุบันนี้ยิ่งรุนแรง
บอกตรงๆ ผมเองก็เป็นคนที่เกลียดคนที่นิสัยเอาชนะจนไม่สนว่าโดยรวมจะเสียหาย
ขนาดไหน การจะละเรื่องความเกลียดชังเหล่านี้พิจารณาอย่างไรครับ

๖. หากผู้นำประเทศ การที่สังเวชชีวิตของลูกน้อง หรือประชาชนบางส่วนเพื่อ
อำนาจหรือความอยู่รอดระบบการปกครองก็เป็นเรื่องปกติ โดยประวัติศาสตร์ผ่านมาก็
ยุคก็มีแบบนี้ทั้งนั้น ทั้งๆ ที่รู้แบบนี้ ทำไมยังปลงใจไม่ตกกับโลกธรรมครับ

(นี่เขาถามนะ นี่ข้อที่ ๑.)

ถาม : ข้อที่ ๑. พุดถึงวิมุตติแล้วมีโอกาสปันจากเรื่องกิฬาสีทางการเมืองแบบ
๑๐๐ เปอร์เซนต์หรือเปล่า คือทำจิตเป็นกลางๆ หรือพิจารณาทำนองว่าเป็นกรรมของ
สัตว์โลก แล้วไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเลย เป็นไปได้ไหมครับ (นี่พุดถึงเป็นไปไม่ได้ไหม
ครับ)

ผู้วิมุตติแล้ว พันจากกิฬาสี ๑๐๐ เปอร์เซนต์ไหม?

ตอบ : มันพันมาตั้งแต่วิมุตติ มันพันไปตั้งแต่วิมุตติ มันพันไปก่อนหน้านั้น
แล้ว ไม่มีทางหอกที่พันจากผู้เป็นวิมุตติ ๑๐๐ เปอร์เซนต์แล้วจะมาคิดเรื่องกิฬาสี
เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้หรือ เพราะวิมุตติ วิมุตติมันเหนือโลก ธรรมะที่เหนือโลกมัน
พิจารณาไปแล้ว มันปล่อยวางไปแล้ว มันขาดไปแล้ว มันอยู่เหนือโลกแล้ว พอมันอยู่
เหนือโลกแล้ว เหนือโลกเขามีการขัดแย้งกัน

นี่ผู้ที่วิมุตติแล้วจะมาเข้าข้างใครข้างหนึ่งได้ไหม? เป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่
เป็นไปไม่ได้เลย เป็นไปไม่ได้ที่ว่าจะมาอยู่ร่วมในความขัดแย้งนั้นนะ แต่ผู้ที่วิมุตติแล้ว
ใครถึงวิมุตติละ? วิมุตติเพราะมันกำจัดกิเลสในหัวใจหมดใช่ไหม? ถ้ากำจัดกิเลสใน
หัวใจหมดแล้วมันจะติดข้องสิ่งใดกับเรื่องกิฬาสีละ? กิฬาสีมันเป็นเรื่องของโลกใจ กิฬาสี

สีในเมื่อมันมีการขัดแย้งกันใช่ไหม แล้วผลประโยชน์มันก็มีการขัดแย้งกันเป็นเรื่องธรรมดา

ฉะนั้น มีเรื่องขัดแย้งเป็นธรรมดา ผู้ที่วิมุตติแล้วเขารู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก เขารู้เลยว่าอะไรผิดอะไรถูก แต่มันจะเป็นเรื่องความขัดแย้งไหม ถ้าเป็นเรื่องความขัดแย้งสังโยชน์มันก็ไม่ขาดนะสี เห็นไหม มานะ ๕ เราต่ำกว่าเขาสำคัญว่าต่ำกว่า สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา เราเสมอเขาสำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา เราสูงกว่าเขาสำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา เราสูงกว่าเขา สำคัญตน ถ้าสำคัญตนมันก็มีกิฬาสี สำคัญตนมันก็เป็นประเด็นใจ ถ้าไม่สำคัญตนละมันไม่มีอะไรกระทบใจ ไม่มีมานะ มานะ ๕ ไม่มี ไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งใดทั้งสิ้น มันจะเกิดกิฬาสีได้อย่างไรล่ะ? กิฬาสีไม่เกิดหรอก ไม่มีทาง

ถาม : ถ้าวิมุตติแล้ว ๑๐๐ เปอร์เซนต์จะมากเกี่ยวกับเรื่องกิฬาสีไหม?

ตอบ : ไม่มี ไม่มี แต่ท่านรู้ ท่านรู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ เวลาคูขาบพอกับคูขาบแม่แย่งน้ำกัน เพราะมันคนละเมือง จำชื่อเมืองไม่ได้ เป็นภาษาบาลีเราพูดไม่ค่อยถูก นี่มันชื่อเมือง ๒ เมือง แล้วมีแม่น้ำสายหนึ่งไป แล้วชักน้ำเข้าทำนา ถึงเวลาแล้วชักน้ำทำนา มันหน้าแล้งมันแย่งน้ำกันไม่ได้ ยกกองทัพมาไป พอยกกองทัพมาเลย พระพุทธเจ้าอนาคตังสญาณรู้ไป รู้ก็ไปนั่งอยู่ตรงกลางระหว่างกองทัพจะมาปะทะกัน พอเข้ามาใกล้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามว่า

“น้ำกับชีวิตอะไรมีค่ามากกว่ากัน?”

ชีวิตมีค่ามากกว่าน้ำนะ ชีวิตมีค่ามากกว่าน้ำ ฉะนั้น ถ้าชีวิตมีค่ามากกว่า เราจะมารบฆ่าฟันกันให้เสียชีวิตไปเพื่อแย่งน้ำมันมีประโยชน์อะไร? ได้สติก็กลับไปครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ พระพุทธเจ้าก็ไปนั่งขวางอีกครั้งที่ ๒ พอครั้งที่ ๓ พระพุทธเจ้าไม่ได้ไป รบกันนะข้างพอกับข้างแม่ หมายถึงว่า ๒ เมืองใช่ไหม ระหว่าง ๒ เมืองลูกแต่งงานกัน รบกันนี้รบกันแหลกไปทั้ง ๒ เมืองเลย นี่เวลากรรมของเขา

นี่ใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแบ่งสีไหม? เมืองข้างพอกับเมืองข้างแม่นะมารบกัน เวลามารบกัน มาแย่งน้ำกัน นี่ที่ว่าพระพุทธเจ้าห้ามญาติๆ ห้ามญาติตรงนี้ นี่ห้ามญาติ เห็นไหม เวลาารู้ผิด รู้ถูก ผู้ที่หลุดพ้นแล้ว ๑๐๐ เปอร์เซนต์ รู้ถูก รู้ผิดใจ นี่ถ้าพูด

ถึงว่าชีวิตกับน้ำท่านให้สติไป เรายกทัพมารบกันก็เพราะเรื่องน้ำ ถ้าวรกันแล้วมันก็ต้องตั้งเวทย์ด้วยชีวิต ชีวิตกับน้ำอะไรจะมีคุณค่ากว่า ชีวิตก็ต้องมีคุณค่ากว่าเป็นธรรมดา แต่ชีวิตนี้จะอยู่ได้ก็ต้องเพราะอาหาร อาหารจะมีขึ้นมาได้ก็เพราะน้ำ แล้วถ้าไม่มีน้ำมาทำกิจกรรมมันจะเอาอาหารอะไรมากินล่ะ?

นี่ความบีบคั้นของโลกไป ความบีบคั้นของปัจจัยเครื่องอาศัยไป พอความบีบคั้นการปกครอง พอการปกครอง ในเมื่อเราต้องมีน้ำมาเพื่อทำกิจกรรม ถ้าเราไม่มีน้ำมา มันจะปกครองประชาชนได้อย่างไร ในเมื่อปกครองกันไม่ได้มันก็มีความบีบคั้นกันทางกิปาตี พอกิปาตี กิปาตีก็ต้องมาปะทะกัน เพราะว่าในเมื่อคนมีความจำเป็น คนก็ต้องดิ้นรน คนก็ต้องแสวงหา แล้วผู้นำคน ผู้นำคนเขาต้องผู้นำคนในชุมชนนั้น

นี่เวลาเขาขงมา กิปาตีเขาขงมาเพื่อจะรบกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปนั่งเป็นประธานเลย แล้วทุกคนก็เกรงใจ เพราะทุกคนก็เคารพบูชา พอเกรงใจขึ้นมาเราต้องแสดงธรรม คุณแสดงธรรมก็เลิกรากัน ไปครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ พอครั้งที่ ๓ พระพุทธเจ้าบอกมันเป็นเวรกรรม มันเป็นเวรกรรมของเขามันฝังอยู่ในพันธุกรรมที่ว่า ถึงเวลาที่ต้องรบราฆ่าฟันกัน แผลกหมดเลยนะ ตายหมดเลย เห็นไหม จะบอกว่าถ้าเป็นผู้วิมุตติแล้ว ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ผู้วิมุตติแล้วจะไม่ไปยุ่งเรื่องกิปาตี ๑๐๐ เปอร์เซนต์นะ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย ไม่ยุ่ง

ที่นี้พอไม่ยุ่ง ทำไมครูบาอาจารย์ท่านพูดเรื่องนี้บ้างล่ะ? ท่านพูดเรื่องนี้ เห็นไหม รู้ถูกรู้ผิดใจ รู้ที่มาที่ไป อะไรควรไม่ควรไป แล้วแนะนำแล้วเขาจะทำหรือไม่ทำมันก็เรื่องของเขาไป แนะนำบอกเขา ครูบาอาจารย์ของเราท่านบอกนะ แล้วเวลาท่านบอกท่านมีสติ คือว่าท่านมีสติเป็นอัตโนมัติ พระอรหันต์มีสติไหม? ว่าสติเป็นสมมุติเรามีสติได้อย่างไร? อ้าว สอุปาทิเสสนิพพาน สติของท่านมี ท่านควรพูดกับใคร ท่านควรทำกับใคร ท่านพูดครูบาอาจารย์เป็นผู้ใหญ่

เหมือนกับพระผู้ใหญ่ เวลาท่านพูดท่านพูดกับผู้ใหญ่ ท่านพูดกับนักบริหาร ท่านพูด ท่านคอยแนะนำบอก แต่ แต่เขาฟังเข้าหูซ้ายทะลุหูขวาหรือเปล่า เขาฟังแล้วเขาไม่ได้ผลประโยชน์เขาจะทำตามหรือเปล่า เวลาพูดมันพูดแล้วเขาทำตามเราไหม? เขาเห็นชอบไปกับเราหรือเปล่า แต่เหตุผลถูกผิดรู้ไหม? รู้ แต่รู้แล้วบอกเขาแล้วเขาฟังไหม? นั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ คำว่าบอกเขา แล้วเขาบอกว่ามาบอกทำไม ถ้าวอกก็เป็นกิปาตีสิ ไม่

ยุ่งกับกีฬาสิ แต่เข้าใจเหตุเข้าใจผล ที่มาที่ไป ควรไม่ควรอย่างไร คุณใช้เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาปรินิพพาน

“ดวงตาของโลกดับแล้ว ดวงตาของโลกดับแล้ว”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเป็นดวงตาของโลก ท่านเป็นผู้ชี้แนะ ท่าน
เป็นคนบอก พระเจ้าอชาตศัตรูจะไปรบกับใคร ในสมัยพุทธกาลเป็นแคว้นแคว้นใช้ใหม่
แคว้นแคว้นแต่ละประเทศ แต่ละแคว้นประเทศหนึ่งเขารบราฆ่าฟันกัน เขาแย้งชิงกัน
เขาทำต่างๆ กัน ใครจะทำอะไรก็ไปปรึกษาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ดวงตา
ของโลก มีอยู่เมืองหนึ่งที่ว่าโรคระบาดหมดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป
นิมนต์สงฆ์มา แล้วสวดมนต์ ทำน้ำมนต์พรมไปทั้งเมืองเลย นี่ผู้ที่พ้นแล้วท่านเป็นดวงตา
ของโลก ท่านเป็นธงชัย เป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้บอก แล้วถ้าใครทำตาม ใครไม่ทำตามมันเป็นเวร
กรรมของเขา

ฉะนั้น บอกว่า

ถาม : ๑. ผู้วิมุตติแล้วมีโอกาสจะพ้นไปจากกีฬาสิทางการเมือง ๑๐๐
เปอร์เซ็นต์หรือเปล่า คือทำจิตเป็นกลางๆ หรือพิจารณาทำนองว่าเป็นกรรมของสัตว์โลก
แล้วไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเลย เป็นไปได้ไหมครับ

ตอบ : มันเป็นไปได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เหนือ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ คือว่าท่านไม่
เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรอก แต่ธรรมกับอธรรมใช้ใหม่ ถ้าสิ่งใดถูกต้องดีงามนะ ถ้าชี้แนะ
ได้ บอกได้ก็บอก ก็บอกๆ แต่ไม่ใช่บอกออกมา ยิ่งบอกยิ่งทำให้เรื่องนั้นฟูขึ้น ขยายใหญ่
ขึ้น ไม่มี ท่านจะบอกถึงว่าถ้าแก้ไขได้มันก็เป็นประโยชน์กับสังคม แต่ถ้าบอกแล้วแก้ไข
ไม่ได้ หรือบอกแล้วเขาไม่ฟัง เห็นไหม เพราะอะไร? เพราะมันเป็นกรรมของสัตว์ กรรม
ของสัตว์ กรรมของสัตว์นี้สภาคกรรม กรรมของสัตว์ สัตว์มันเกิดมามันมีกรรมร่วมกัน
มันก็เป็นสภาวะแบบนั้น แล้วเราอยู่กับเขา

นี่เวลาโลก วิทยาศาสตร์พูดไง อ้าว ก็พระฉันข้าวเขา นี่เขามีกีฬาสิก็ยังบิณฑบาต
กีฬามาฉันเลย เสร็จแล้วกีฬาสิก็มีทำไม่ไม่ช่วยสอนกีฬาสิ อ้าว ก็กีฬาสิมันมีผลประโยชน์
กีฬาสิมันมีความเห็นของมัน แต่ท่านก็บอกตามความเป็นจริง นี่พูดถึงเหนือโลก เหนือ
โลกนะ พอเหนือโลก เหนือสงสารแล้ว เหนือทุกๆ อย่าง วิญญาณ วิญญาณออกไปแล้วนี่

เหนือ แต่ในเมื่อมันเป็นแบบนี้ก็เป็นแบบนี้ เป็นแบบนี้ เห็นไหม นี่ที่เขาบอกว่าอิทัปปัจจยตา มันเป็นเช่นนั้นเอง มันเป็นเช่นนั้นเอง อ้าว แล้วมันเป็นจริงหรือเปล่านั้น? ถ้ามันเป็นจริงนะ พอมันเป็นแล้วใจของเราไม่หวั่นไหว ใจของเรามันถูกต้อง ถ้าเรายังหวั่นไวมันไม่เป็นเช่นนั้นเองหรือ ถ้าเป็นเช่นนั้นเองยังออกมาน่าพิศอยู่มันไม่เป็นเช่นนั้นเองอยู่แล้ว มันเดินนำหน้าเขาแล้ว มันจะเป็นเช่นนั้นเองตรงไหน? นี่ถ้ามันเป็นเช่นนั้นเองมันจะรู้

ถาม : ๒. หลวงพ่อได้เคยอธิบายถึงผลของวิญญะบ่อยๆ ซึ่งเป็นธรรมดาที่ผลของวิญญะก็ต้องให้ถึงหมู่คณะ บริวาร ซึ่งส่วนใหญ่ศิษย์ก็ต้องมักเชื่อฟังอาจารย์ และอาจารย์ก็มักจะเกื้อกูลศิษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนฝูงรักกันก็ต้องช่วยเหลือกันเป็นพิเศษ หากผู้วิมุตติแล้วมีเพื่อนฝูงหรือบริวารเป็นนักการเมือง หรือผู้เป็นใหญ่เป็นโตมาก่อน ทั้งอดีตชาติและปัจจุบันก็ตาม พุคถึงวิมุตตินั้นมีโอกาสดละความรัก ความผูกพัน หรือบุญคุณในเรื่องเหล่านี้ได้มากน้อยขนาดไหน ขึ้นอยู่กับอะไร

ตอบ : ละได้หมด ถ้าวิมุตติก็คือวิมุตติ พระอรหันต์ก็คือพระอรหันต์ ไม่มาติดข้องเรื่องอย่างนี้หรือ แต่ถ้าไม่ติดข้อง เห็นไหม แต่เป็นที่ว่าเป็นผู้นำ เป็นธงชัย เป็นที่พึ่งของสัตว์โลก ถ้าที่พึ่งของสัตว์โลกเขาก็จะมาพึ่ง ผลของวิญญะ ผลของวิญญะ พอผลของวิญญะมันก็เกิดมา เกิดมานี้ผลของวิญญะจริงๆ นี่พอผลของวิญญะขึ้นมามันมีเวรมีกรรมอย่างเช่น เช่นพุดถึงเวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นี่เวลาเขาปรารถนาเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา แล้วเขาสร้างบุญกุศลของเขามานะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สร้างบุญกุศลมา แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นี่เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เห็นไหม เวลาไปฟังธรรมพระอัสสชิเป็นพระโสดาบัน แล้วจะมาบวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังไม่ทันบวชเลย พระพุทธเจ้าบอกเลยอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาของเรามาแล้ว แล้วเวลาบวชแล้ว ๗ วัน พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตรยังไม่เป็น พอถึง ๑๔ วัน นี่ ๒ อาทิตย์ถึงเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

แล้วพอเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา พออยู่ขึ้นมาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งให้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา พระทั้งหมดประชุมนะ พระทั้งหมดเขาติณ

นินทา กันเลยว่า พระพุทธเจ้าลำเอียง พระพุทธเจ้าจะตั้งอัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวาก็ต้องเป็นพระอัญญาโกณฑัญญะ เพราะพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก อย่างน้อยต้องตั้งปัญจวัคคีย์ อย่างน้อยต้องตั้งคนอื่นก่อน เพราะพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เพิ่งมา เพิ่งมา ไปตั้งเขาได้อย่างไร แสดงว่าพระพุทธเจ้าลำเอียงๆ

นี่ไงนี้ผลของวิภูษะ พระพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ ประชุมสงฆ์พระพุทธเจ้าเทศน์นะ เราไม่ได้ตั้งด้วยความลำเอียง เราตั้งเพราะมันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นเพราะพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรเขาปรารถนาของเขามา เราตั้งเพราะว่าเป็นสมบัติของเขา เขาได้สร้างสมบัติของเขามา แล้วถึงเวลาแล้วเขามาเอาสมบัติของเขาคืน คือเอาสมบัติของเขา คือตำแหน่งของเขา ฉะนั้น ตำแหน่งของเขาเราก็ให้ตำแหน่งของเขา คือเขาสร้างสมบุญญาธิการ เขาสร้างอำนาจวาสนามา เขาปรารถนามาเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา ถึงเวลาเขามาแล้ว ตำแหน่งของเขา เขาสร้างบารมีของเขามาก็ตั้งเขาตามนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเราก็คงตามนั้น เราไม่ได้ตั้งว่าใครต้องมาก่อน ใครต้องมาหลัง เราก็คงตามนั้น นี่ไงผลของวิภูษะ เห็นไหม ถ้าพ้นไปเสร็จแล้วไม่มีหรือ ไม่มีพวกเขา พวกเรา เวลาพระถึงบอกว่า อ้าว ตั้งได้อย่างไร เพราะพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เพิ่งมา นี่พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรก เป็นลูกคนโต เป็นสงฆ์องค์แรกเลย ทำไมไม่ตั้งพระอัญญาโกณฑัญญะ ก็ต้องตั้งพระโมคคัลลานะ นี่พูดถึงเวลาที่ถ้ามีผลเกี่ยวคู่ ผลของวิภูษะไง

นี่ผลของวิภูษะนะ ถ้าประเด็นนี้ แล้วก็กลับไปประเด็นของเทวทัต พระเทวทัตนี้เป็นน้องชายนะ เป็นลูกพี่ลูกน้อง พระพุทธเจ้า พระเจ้าสุทโธทนะเป็นพ่อของพระพุทธเจ้า พระสุปปพุทธะ เป็นน้องชายของพระเจ้าสุทโธทนะ สุปปพุทธะเป็นน้องชายพระเจ้าสุทโธทนะ แล้วเป็นพ่อของเทวทัต

ฉะนั้น เทวทัตเป็นลูกพี่ลูกน้อง เทวทัตเป็นน้องชายพระพุทธเจ้า เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน แล้วเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน แล้วพอเทวทัตมาบวชแล้ว เทวทัตว่า เอ๊ะ! ทำไมเราก็เป็นสาวกวงศ์เหมือนกัน ก็เลยอยากจะปกครองสงฆ์ไง ถ้าบอกว่ายังมีอคติชาติ ยังมีความผูกพัน ทำไมเทวทัต น้องชายแท้ๆ เลยขอปกครองสงฆ์ พระพุทธเจ้าบอกว่า

“เทวทัต แม้แต่พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร อัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวาเรายังไม่ให้ปกครองสงฆ์เลย เราจะให้เธอปกครองสงฆ์ได้อย่างไร?”

นี่พูดถึงผลของวิญญูะไง ที่ว่าถ้าไม่ลำเอียง ไม่ผูกพัน ไม่มีหрок ถ้าพูดถึงวิมุติแล้วไม่คิดเรื่องอย่างนี้หрок ไม่คิดเด็ดขาด ทีนี้ไม่คิดแล้วเรามองภาพเข้าไป มองภาพเข้าไปอย่างไรเท่านั้นแหละ เรามองภาพเข้าไปเราก็เห็น ไม่คิดทำไมลำเอียงทางนั้น ไม่คิดทำไมตั้งพระสารีบุตร ไม่คิดทำไมเทวทัตมาขอทำไมไม่ให้เทวทัต เพราะเทวทัตก็เป็นน้องชาย ถ้าไม่คิดๆ พระเขาก็โง่ท่กกันเหมือนกัน แต่พระพุทธเจ้าเวลาประชุมสงฆ์แล้วไม่ ไม่เลย

ฉะนั้น ผลของวิญญูะหมายความว่า นี่เวลาพูดเราพูดถึงผลของวิญญูะบ่อย ผลของวิญญูะหมายความว่ามันมีที่ไปที่ไปไง เวลาในปัจจุบันนี้เราคิดว่าเราเกิดมาจากอะไร เราเกิดมาทำไม อยู่ทำไม จะไปไหน ผลของวิญญูะคือสิ่งที่ทำคุณงามความดีมาก็มาเกิดเป็นเรา แล้วผลของวิญญูะนะเวลาพระกรรมฐานพูดถึงผลของวิญญูะเขาสังเวช สังเวชผลของวิญญูะมันเวียนตายเวียนเกิดเหมือนสวะ สวะ เห็นไหม คูสิเวลาน้ำท่วมมันพัดเอาพวกเศษไม้ ใบไม้มา มันไหลมากองกัน สุดท้ายแล้วมันก็แยกจากกันไป มันมากระทบกันแล้วมันก็แยกจากกันไป

เวลาเราเกิดมาแล้ว เราก็เวียนตายเวียนเกิดเป็นมนุษย์ เราก็มาเจอกัน เราก็มาใช้ชีวิตร่วมกันนะ แล้วเราก็แยกกันไป เพราะต่างคนต่างตายกันไป นี่ผลของวิญญูะ ผลของวิญญูะนะ แต่ถ้าเราไม่มีคุณธรรมนะผลของวิญญูะเราก็คร่ำครวญ แล้วเราก็ตีโพยตีพาย นี่ประชาธิปไตย เกิดมาต้องเสมอภาค เกิดมาต้องเท่ากัน เกิดมาก็ต้องมีรักเหมือนกัน มีความเสมอกัน มันเป็นไปได้ไหม? ในหัวใจมันเป็นไปได้ไหม? มันเป็นไปได้หрок

ทีนี้มันเป็นไปได้ เราก็มีกิเลส มันก็ผูกพัน แต่เวลาสามเณรน้อยนะอยู่ในธรรมบท สามเณรน้อยเป็นลูกศิษย์หลวงตา นี่เวลาลูกศิษย์หลวงตามาอุปัฏฐากหลวงตา หลวงตานอนอยู่ในกุฏิ สามเณรน้อยก็มาพักอยู่ ฉะนั้น สามเณรน้อย นี่ก็จะนอนกับอนุปลัมบัน ได้ไม่เกิน ๓ คืน พอคืนที่ ๓ เขาจะให้สามเณรน้อยออกไป ทีนี้หลวงตาเป็นอาจารย์ไง ก็เอาพัดนี้ไล่ออกไป พัดนั้นมันไปตีตาของสามเณรน้อยบอดเลย สามเณรน้อยตาบอดเลยนะ ก็ลุกออกไป เพราะเขารู้วินัยใช้ใหม่เขาต้องลุกจากกุฏิออกไป พออรุณขึ้น พระอาทิตย์ขึ้นก็กลับมาทำข้าววัตร ก็เรียกสามเณรน้อยเข้ามา

สามเณรน้อยเข้ามา คำเข้ามาเพราะตาบอด ตาบอดเลย พอตาบอดหลวงตาท่าน เป็นพระปุณฺณ บอสามเณรน้อยทำไมอุปัฏฐากไม่คิละ? มันไม่เห็น เพราะตามันบอด แล้ว พอตาบอดนะ อู้อู้อู หลวงตาใจฝ่อเลย อยู่ในธรรมบทนะ อยู่ในพระไตรปิฎก เสียใจมาก เพราะอะไร? เพราะสามเณรน้อยอุปัฏฐากเรา ทำคุณงามความดีกับเราทั้งหมดเลย แต่เรานี้ให้อารมณ์ ใช้พัดโบกไปโดนตา โคนตาสามเณรตาบอดเลย แล้วสามเณรนั้นเป็น พระอรหันต์เลย

ฉะนั้น พอสามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ หลวงตาก็เสียใจมากก็จะขอโทษเณร เณรบอกไม่ต้องหรือกมันเป็นผลของวิญญูะ คือเณรไม่มีความดีใจหรือเสียใจที่อาจารย์ทำให้ตาเราบอด แต่อาจารย์ผู้ทำตาบอดเศร้าใจมาก เสียใจมาก เสียใจมาก ขนาดเป็นอาจารย์นะ คือใจมันคนละชั้น อาจารย์เป็นปุณฺณ สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์

ฉะนั้น พออาจารย์มีความสะเทือนใจอย่างนั้น อาจารย์ถึงชวนสามเณรน้อยไปเฝ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกันเลย บอกข้าพเจ้า ไปสารภาพไป สารภาพกับพระพุทธเจ้า ข้าพเจ้าได้ทำอย่างนั้นๆ จนสามเณรน้อยตาบอดเพราะข้าพเจ้าทำ สามเณรน้อยมีคุณธรรมอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงพยากรณ์ไป เป็นอย่างนั้น ในเมื่อวิมุตติแล้วเป็นแบบนั้น เพราะถ้าเป็นพระอรหันต์คือวิมุตติแล้ว สามเณรน้อยอายุ ๗ ขวบวิมุตติแล้ว แต่หลวงตาอายุพรรษา ๕๐-๖๐ แล้ว จะตายอยู่แล้วยังปุณฺณอยู่ ถ้าปุณฺณอยู่มันก็มีดีใจ เสียใจไป นี่ดีใจ มีความผูกพัน

ความผูกพันโดยสามเณรน้อยกับหลวงตา เห็นไหม เป็นศิษย์ อาจารย์กันก็ผูกพันกันด้วยศิษย์กับอาจารย์ ในสมมุติโลกหลวงตาก็เป็นอาจารย์ เพราะว่าเป็นหลวงตา แต่สามเณรน้อย สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ เป็นลูกศิษย์เป็นพระอรหันต์ แต่ใจเป็นพระอรหันต์ วิมุตติไป ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่คิด ไม่เสียใจ อาจารย์เอาพัดพัดตาบอดก็ยังไม่ถือโทษ ไม่มีอารมณ์ฉุนเฉียว ไม่มีอารมณ์สะเทือนใจเลย ใจคนที่ทำ ปุณฺณทำเขา อู้อู้อู จิตใจมันหวั่นไหวไปหมดเพราะเราเป็นคนทำ

นี่ก็เหมือนกัน บอกว่าถ้ามันเป็นวิมุตติไปแล้ว ผลของวิญญูะมันมีความผูกพัน ความผูกพันไอนี้มันคิดแบบเราไป มันคิดแบบเรา ทีนี้เวลาบอกว่าผลของวิญญูะๆ ผลของวิญญูะคือมันเห็นจริงตามวิญญูะมันก็ไม่สะเทือนใจไหม? อย่างเช่นเรารู้อย่างมะพร้าวมัน

มาจากต้น มะพร้าว เวลาลูกมะพร้าวอ่อนเขาเอามากินเพราะมันมาจากไหน มันก็เรื่องปกติ แต่ถ้าเป็นชาติที่เขาไม่เคยเห็นเลย เขามาเจอมะพร้าวเขาจะตื่นตื่นมากเลย

นี่ใจความผูกพันอยู่ตรงนั้น ความตื่นตื่น ความผูกพัน อันนี้พูดถึงว่าผลของวิญญูะมันจะมีผลกับผู้ที่วิมุตติและไม่วิมุตติไง ถ้าผู้ที่วิมุตติแล้ว ผลของวิญญูะให้เห็นว่าธรรมชาติมันเป็นแบบนั้น ธรรมชาติคือวิญญูะวน ถ้าธรรมชาติเป็นอย่างนั้นเราก็อยู่กับธรรมชาติ เราวางได้ไง แต่ถ้าคนที่มันยังเล่นกีฬาอยู่มันมีผล พวกเรา พวกเขา เข้าข้างนู้น เข้าข้างนี้ อย่างของเรานี้ละ อย่างถ้าวิมุตติแล้ว ถ้าพูดถึงฝ่ายที่เป็นผู้นำทำตัวผิดไปทำร้ายเขา เขาก็รับไม่ได้ เขารับไม่ได้หรอก ไม่มีเข้าข้างหรอก เพียงแต่จะเตือนอย่างไรให้เขาหู ตาสว่างได้ ถ้าเขาเตือนไม่ได้มันก็กรรมของสัตว์ เขาก็ต้องให้กรรมมันให้ผล

ถาม : ๓. ความรัก ความผูกพันในอดีตและปัจจุบันฝังเป็นพันธุกรรมของจิต ทำให้เกิดฉันทาคติได้กับปุถุชนแน่นอน แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ละครั้นจะเป็นแบบไหนครั้น (จะเป็นแบบไหนนะ)

ตอบ : ถ้าเป็นพระอรหันต์นะ ถ้าเป็นพระอรหันต์มันก็จบ แต่ก่อนจะเป็นพระอรหันต์นี่คิด คนเกิดมานี่คนเกิดมามีวิชาหมด ถ้าคนเกิดมามีวิชาหมดมันก็มีฉันทาคติ มีต่างๆ มันถึงเลือกครูบาอาจารย์ไง เวลาเลือกครูบาอาจารย์ กรณีอย่างนี้กรณีของพระองค์คุณิมาล พระองค์คุณิมาลก็เป็นนักศึกษานะ พยายามจะหาวิชาการ หาความรู้

นี่เป็นคนฝึกฝนความรู้ จะเอาความรู้มาก สุดท้ายเป็นคนดีมากเลยไปศึกษากับอาจารย์ของตัวเอง แต่ลูกศิษย์ด้วยกันอีกฉาไร อีกฉาก็ไปเป่าหูอาจารย์ เป่าหูอาจารย์ เป่าอย่างไรก็ไม่จบหรอก เป่าอย่างไร เพราะอาจารย์ของคนก็ผ่านโลกมาเยอะไป เป่าไปเป่ามานะ เป่าถึงที่สุดแล้วพอเป่าหูไม่ได้นะเอาเลย จะเป็นชู้กับภรรยาอะ เอาเมียของอาจารย์มาเป็นเหยื่อไง เท่านั้นแหละไปเลย พอไปขึ้นมาก็ตั้งแล้ว เรามีวิชาพิเศษ วิชาพิเศษนี้จะทำได้ต้องมียกครู ยกครูด้วยนิ้วพันนิ้ว ใ้ไปเอานิ้วนั้นมา คือพยายามจะผลักออกใจ แต่เป็นคนดีมากๆ เลย เวลาไปฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม

“สมณะหยุดก่อน สมณะหยุดก่อน”

“เราหยุดแล้วเธอไม่หยุด”

“หยุดอย่างไรล่ะ?”

“หยุดทำความชั่วไง?”

คนมีสตินะ พอหยุดทำความชั่วนี้วางดาบเลย พอวางดาบ ฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

นี่พูดถึงว่าก่อนที่จะเป็นพระอรหันต์มันก็เป็นปุถุชนมาด้วยกันทั้งนั้นแหละ ก่อนเป็นพระอรหันต์มันก็มีฉันทาคติ มันก็มีอะไรมา ฉันทาคติคือความพยายามคืนรนของเรา เพื่อจะหลุดพ้นของเราให้ได้ เราก็เห็น เวลามีฉันทาคติเรอลำเอียงอย่างไร ลำเอียงกับหมู่คณะอย่างไร ลำเอียงกับหัวใจเราอย่างไร เวลาเราปฏิบัติแล้ว เวลาทำอะไรสิ่งที่จะต้องสิ่งที่มันเป็นผลขึ้นมาเราก็อันนี้ใช่ อันนี้ใช่ แล้วพอมันไม่ใช่ขึ้นมาเราก็อำเอียงกับเรามา พอแรงแล้ว เพราะเวลากวาวไป เวลามันปล่อย โอ๊ย อันนี้พระอรหันต์แน่ๆ เลย พอไม่กี่วันนะมันเสื่อมหมดเลย เอ๊ะ พระอรหันต์หายไปไหน พระอรหันต์มันเสื่อมไปหมดเลย

นี่มันก็เพราะลำเอียงไง เราจะเห็นหมดแหละ คนที่จะเป็นพระอรหันต์ คนที่จะหลุดพ้นไปเขาก็เป็นปุถุชนมาก่อน เขาก็คิดของเขามาก่อน แล้วพอเป็นพระอรหันต์แล้วนี่พระอรหันต์เป็นแบบใดล่ะ? เพราะพระอรหันต์มัน โคนกิเลสมันพยายมาพอแรงแล้วไง พระอรหันต์มัน โคนฉันทาคติ โคนต่างๆ ชักนำไปให้กาวนาพยายามมีปัญหามาตลอดไง แล้วพระอรหันต์ได้ทำลายสิ่งนั้นมาแล้ว พระอรหันต์รู้เท่าทันหมด แล้วพระอรหันต์จะไปฉันทาคติอย่างไรล่ะ? เราไม่ฉันทาคติกับหัวใจของเรา

ดูเวลาครูบาอาจารย์ เห็นไหม ใครมาถามปัญหา โอ้ ใหญ่เลยนะ โอ้กลัวอะไร? กลัวลูกศิษย์จะน้อยใจ พอลูกศิษย์จะมาถามปัญหานะ อาจารย์ว่าทุกทีเลย อะไรก็ไม่ใช่ อะไรก็ไม่ใช่ ไม่ใช่ๆ ทุกทีเลย น้อยใจไง ฉันทาคติกลัวลูกศิษย์น้อยใจก็ว่าเอาใช่ จะอรหันต์ลงนรกกันไง อรหันต์อย่างนั้นหันลงขวด เอาใจกันไง นี่ฉันทาคติไง เพราะกว่าจะเป็นอย่างนั้นเราก็เป็นอย่างนั้นมาก่อน เราก็ โคนกิเลสหลอกมาพอแรงแล้ว เราเองเราก็ ล้มลูกคลุกคลานมาพอแรงแล้ว ถ้าเราล้มลูกคลุกคลานมาขนาดนั้น เราจะให้คนอื่นล้มลูกคลุกคลานกับเราอีกไหม? ถ้าไม่ล้มลูกคลุกคลาน

ถาม : นี่ถ้าเป็นพระอรหันต์ละครับจะเป็นแบบใด

ตอบ : ก็เป็นแบบรู้เท่าไร ก็ตัวเองเป็นมาก่อน ตัวเองโดนฉันทาคติ ตัวเองโดนกิเลสหลอกมาก่อน ตัวเองโดนกิเลสตบหัว ตัวเองโดนกิเลสเหยียบย่ำมาก่อน แล้วพอเราพ้นไปแล้วเราจะเมตตากับลูกศิษย์แค่ไหน ลูกศิษย์มันก็โดนหลอกอยู่นั้นแหละมันถึงมาถามเราไง เพราะมันโดนหลอกมันกึ่งๆ พองๆ ก็ถามอาจารย์ เพราะอาจารย์กึ่งๆ ก็ยิ่งงงๆ กันไปเลย ถ้ามันงงๆ มาเราเป็นอาจารย์มาถึงเราก็ตบให้มันหายงงๆ งามๆ มามันก็ตาสว่างเลย เออ มันหลอก มันหลอก พอมันหลอกก็ทำใหม่ มันก็เป็นประโยชน์

ถาม : นี่พระอรหันต์เป็นแบบใด

ตอบ : พระอรหันต์ก็เป็นแบบรู้แจ้ง รู้อะไรควร ไม่ควร ถ้าอะไรควร ไม่ควร มันก็รอเวลาไร รอเวลาหมายความว่าเขามีสติสัมปชัญญะ เขามีกำลังพอที่จะรับฟังไหม? ถ้าเขายังไม่มีกำลังพอที่จะรับฟังเราก็เอออออกไปก่อน แต่ถ้าเขามีกำลังรับฟังบอก เฮ้ย ไม่ใช่หรอก ที่ทำๆ มามันไม่ใช่ ควรเปลี่ยนอารมณ์ซะ ควรพิจารณาใหม่ ควรเอาประสบการณ์อันนั้นมาเทียบเคียงความจริงของตัว แล้วพอมันรู้จริงแล้วมันจะปล่อยของมันไป มันจะข้ามพ้นของมันไป

นี่ถ้าเป็นพระอรหันต์เป็นแบบใด ก็เป็นแบบพระอรหันต์ เราก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเขาเป็นอย่างไร เราต้องไปถามก่อน หลวงตาบอกว่าถ้าท่านตอบปัญหาไม่ได้นะ ท่านจะไปถามพระพุทธเจ้าแล้วมาตอบทีหลัง ใ้ขณะนี้ถ้าพระอรหันต์เป็นอย่างไเราก็ต้องไปถามพระอรหันต์ก่อนว่า เฮ้ย เป็นอย่างไรวะ แล้วถ้าพระอรหันต์บอกมาแล้วเราจะมาบอกนะ ตอนนี้ยังบอกไม่ถูก

ถาม : ๔. โดยปกติปุณฺชนคนทั่วไป ถ้าได้มีฉันทาคติต่อใครแล้วมักจะกลายเป็นคนตาบอดข้างเดียว หรือแม้แต่ตาบอด ๒ ข้าง มองข้อเสียของพวกพ้องตน แต่คำทอฝ่ายตรงข้าม เขามักเห็นความผิดของฝ่ายตรงข้ามเต็มๆ เสมอ และถ้าเกิดว่าภิกษุสงฆ์เป็นผู้สอนธรรมะมีภูมิธรรมที่สูงส่งสู่วิมุตติ แต่ไม่มีทัศนะเป็นกลางในทางการเมืองแบบนี้เกี่ยวกันหรือเปล่า ท่านจะถึงซึ่งความสิ้นกิเลสแท้จริงหรือไม่

ตอบ : อันนี้มันก็เป็นสิ่งที่เราทำอะไรไปก็แล้วแต่ เห็นไหม ความลับไม่มีในโลก ตัวเราเองเรารู้เองว่าเราทำอะไรอยู่ แล้วถ้าเราทำอะไรไป นี่คนที่มองเขาจะเห็นเองว่าท่านจะถึงซึ่งความสิ้นกิเลสแท้จริงหรือเปล่า ฉะนั้น ถ้ามันลำเอียงไป มันยืนข้างฝ่าย

ใคร มันทำอะไรไปมันไม่มีจุดยืนแล้วละ ไม่มีจุดยืนก็ไม่มีความเป็นจริง ถ้ามันมีจุดยืน มีความเป็นจริงนะ อย่างที่ว่าถ้าเขาจะยืนความเป็นจริงของเขา ถ้าสิ่งใดเป็นจริงก็ต้องบอกว่าเป็นจริง

ในสมัยพุทธกาลอีกแหละ นี่เวลาศาสนานี้เสื่อมมาก พอเสื่อมไปพระนี่รังเกียจกัน ไม่ลงอุโบสถร่วมกัน พอไม่ลงอุโบสถร่วมกันนะ ทีนี้พอนานไปๆ พระเจ้าอโศกมหาราช พระเจ้าอโศกมหาราชศรัทธาในศาสนา มาก แล้วอยากจะฟื้นฟูศาสนา มาก แล้วเวลาพระเจริณรุ่งเรื่องขึ้นมาก็มีพระปลอมๆ บวชเข้ามา มาก พระปลอมบวชเข้ามา เวลาลงอุโบสถ เขาจะแยกกันลงอุโบสถ ไม่ยอมลงอุโบสถร่วมกัน พวกผู้ที่ดูแลพระสงฆ์ไปรายงานพระเจ้าอโศกๆ พระเจ้าอโศกๆ ก็สั่งเลย สั่งมหาอำมาตย์บอกว่าให้ไปประชุมสงฆ์ ให้สงฆ์ลงอุโบสถร่วมกัน

ไปถึงนะ นี่เขาไปเลย ได้รับบัญชาจากพระเจ้าอโศกๆ นะ ได้รับบัญชาจากกษัตริย์ พอถึงก็สั่งให้พระลงอุโบสถร่วมกัน พระที่คุณธรรมเขาไม่ยอมลง พอไม่ยอมลงนะ นี่มหาอำมาตย์เขาเอามีดตัดคอพระเลย ตัดคอ ฉับ! ฉับ! พระที่คินะ พระที่ดีเขารักคุณธรรม เขารักษาศีลของเขา เขาจะไม่ยอมร่วมลงอุโบสถเพราะมันเป็นโมฆิยะ มันเป็นโมฆะ เพราะเป็นสิ่งที่ เป็นพระปลอมบวชเข้ามา

นี่มหาอำมาตย์เขาเป็นพระเจ้าอโศกๆ สั่งไป เอามีดตัดคอฉับ ฉับเลย หลานของพระเจ้าอโศกๆ มาบวชอยู่ด้วย พอหลานพระเจ้าอโศกๆ เป็นพระ เป็นพระที่มีสติสัมปชัญญะดีมาก เห็นว่ามหาอำมาตย์ทำเกินกว่าเหตุ แล้วทำเกินกว่าเหตุเที่ยวตัดคอพระ ตัดคอพระ มหาอำมาตย์ หลานพระเจ้าอโศกๆ ไปนั่งเป็นองค์ต่อมาเลย พอ นั่งเป็นองค์ต่อมา มหาอำมาตย์มาถึงก็ยกดาบเลยนะ พอมองจำได้ว่าหลานพระเจ้าอโศกๆ ไม่กล้าตัด พอไม่กล้าตัดก็เอาดาบลง กลับไปรายงานพระเจ้าอโศกๆ ว่า

“ข้าพเจ้าไปทำงานแล้วครับ ทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จครับ ข้าพเจ้าไปให้พระลงอุโบสถด้วยกัน แล้วทำไม่สำเร็จ”

พระเจ้าอโศกๆ ถามว่า “ทำไมถึงไม่สำเร็จล่ะ?”

“ไม่สำเร็จเพราะว่าข้าพเจ้าให้เขาหลงอุโบสถร่วมกัน ถ้าไม่หลงอุโบสถข้าพเจ้าจะตัดหัว ตัดหัวพระเลย สุกทัยแล้วพอจะตัดมาเรื่อยๆ ก็คิดว่าพระจะกลัว แล้วหลงอุโบสถ จะตัดองค์ต่อไปก็มาเจอหลานพระเจ้าอโศกฯ ก็เลยไม่กล้าตัดครับ”

พระเจ้าอโศกฯ ทุกข์ร้อนใจมาก บอกให้ไปทำให้สามัคคีกัน ให้เป็นสังฆะ เป็นความรัก ความดีต่อกัน ทำไมไปตัดหัวพระล่ะ? ไอ้คนรับคำสั่งไป รับคำสั่งไปก็อยากจะมีผลงาน อยากจะโชว์เขาว่าจะทำคุณงามความดี ตัดหัวพระๆ เลย พระเจ้าอโศกฯ ทุกข์ใจมาก ร้อนใจมากไปหาอาจารย์ของตัวพระติสสะ พระติสสะก็เทศนาว่าการให้พระเจ้าอโศกฯ ใจเย็นขึ้นมา แล้วบอกว่าการแก้แบบนี้มันเป็นการแก้ที่ไม่ถูก

ถ้าการแก้ที่ถูกระยะ พระเจ้าอโศกฯ ให้เป็นอุปัฏฐาก เป็นทำสังคายนา พอทำสังคายนาเสร็จปั๊บ ทำสังคายนาพระอรหันต์ทำสังคายนา พอสังคายนาเสร็จแล้วตรวจสอบพระให้พูดถึงอริยสัจ พูดถึงศาสนา ไอ้ปลอมบวชเข้ามาเป็นพวกพราหมณ์มันพูดไม่เป็น ไม่เป็นสีก จับสีกๆ เออ ทำให้มันถูก พอจับสีกเสร็จ สังฆะสามัคคีในสงฆ์ มีความสะอาดบริสุทธิ์ก็หลงอุโบสถสามัคคีกัน นี่ทำถูกต้อง ถ้าทำถูกต้องดีงาม นี่ถ้าทำถูกต้องมันก็เป็นความจริงขึ้นมา นี่เขารักษธรรมวินัยด้วยชีวิตนะ

ฉะนั้น ถึงบอกว่าท่านที่ทำแบบนั้น เข้ากัฬาสี โดยฉันทาคติท่านแสดงออกอย่างนี้ ท่านจะสิ้นกิเลสจริงหรือเปล่า ไอ้ฉันมันเรื่องโลกธรรม เรื่องทำให้สังคมเขารู้ เขาเห็นมันจะแสดงตน แต่เวลาเรื่องคอขาดบาดตาย เห็นไหม มหาอำมาตย์เอามีดฟันคอทิ้งเลยล่ะ หลานพระเจ้าอโศกฯ ไปนั่งให้พี่น้องต่อไปเลย เจอวิกฤติไปนั่งให้พี่น้องเลย เอาตอนนี้แตกเลย พระจริงๆ เขาเป็นแบบนั้น เขารักษธรรมวินัยในหัวใจ เขารักของเขาจริงๆ เขาไม่ได้รักแอีค์ รักเล่นกัฬาสีไป เดินอวดกันไง อย่างนี้มันจะเป็นผู้สิ้นกิเลสเป็นไปได้

แต่ถ้าเป็นความจริง นี่ความจริง แม้แต่ชีวิตยังสละได้เลย แล้วไม่ได้สละทิ้งเปล่าๆ สละเพื่อธรรมและวินัย สละเพื่อความมั่นคงของสงฆ์ สละเพื่อประโยชน์ เขาไม่ได้สละออกไปอย่างนั้นหรอก ถ้าสละอย่างนั้นไม่มีประโยชน์อะไรทั้งสิ้น นี่พูดถึงว่าในการมองว่าถ้าเป็นปุถุชนมีฉันทาคติเป็นอย่างนั้นไหม? นี่เรื่องของเขานะ เรื่องของคนที่จะดู เรื่องของคนที่มีสติปัญญา แล้วเราเข้าถึงวงในเราจะรู้ของเรา

ถาม : ๕. ในโลกแห่งความเป็นจริง คนๆ หนึ่งทำได้ทั้งดีและชั่ว และบางทีจะทั้งดีและชั่ว จะตัดสินจากใครที่ได้ผลประโยชน์ หรือเสียผลประโยชน์ ยิ่งในยุคปัจจุบันนี้ ยิ่งรุนแรงมาก ผมเองก็เป็นคนๆ หนึ่งที่เกลียดคนที่เอาชนะคน โดยไม่สนใจว่าส่วนรวมจะเสียหายขนาดไหน การจะละเรื่องความเกลียดชังเหล่านี้จะพิจารณาอย่างไร?

ตอบ : การจะละเกลียดชังอย่างนี้ ถ้าการพิจารณา เห็นใหม่ โลก มองไปที่โลก ถ้าโลกเป็นขนาดนี้มันเป็นขนาดนี้ ถ้าเป็นได้ขนาดนี้เพราะใคร ใครเป็นคนทำให้เป็นขนาดนี้ใช่ไหม จิตใจเขาหายขนาดไหน ถ้าเรามองอย่างนั้นบ๊อบเราก็อะไรนั้นมา ย้อนกลับมาที่เรา ถ้าเราเป็นอย่างนั้น เราควรทำอย่างนั้นไหม? แล้วโลกมันร้อนรุนแรงขนาดนี้เราจะทำอย่างไร นี่มันทำให้เราตื่นตัวนะ

ในสมัยพุทธกาล เห็นใหม่ ถ้ามีหมู่บ้านใด เวลาพระเจ้าพรหม เวลาพระเจ้าพรหม แล้วถ้าหมู่บ้านจะเคลื่อนย้ายไปที่ไหน ถ้าหมู่บ้านเคลื่อนไป พระให้เคลื่อนตามไปได้ พระให้เคลื่อนตามไปได้ เห็นใหม่ พระให้เคลื่อนตามไปได้ เพราะสมัยโบราณมันเป็น สังคมชนบท เวลาอยู่ที่ชุมชนใดก็มีแค่นั้นแหละ ชุมชนไม่กว้างขวาง ฉะนั้น ถ้าหมู่บ้าน เขามีอึดคัดขาดแคลน เขาย้ายหมู่บ้านของเขาให้พระตามเขาไปได้ ให้พระตามไปจำพรรษาได้ไม่ขาดพรรษาไป ที่ว่าสัตตมหาครณียะๆ ตามไปได้

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่สังคมที่มันรุนแรง ถ้าพระเราจะภาวนา พระเราจะอยู่ในสังคมที่เป็นสัมมาทิฐิ สังคมที่สงบร่มเย็น ถ้าคนอย่างนั้นทำให้สังคมมีความรุนแรงอย่างนี้ เขาเป็นคนอย่างไร เขาเป็นคนจริงหรือเปล่า เขาเสียสละขนาดไหน เขาไม่เสียสละสิ่งใดเลย เขามีอะไรในหัวใจของเขาเลย ถ้าเขามีอะไรในหัวใจของเขา คนดี คนดีเขาเสียสละของเขาได้ นี่เขาเสียสละอะไรล่ะ? ถ้าเขาเสียสละสิ่งนี้มันก็จบ นี่เขาไม่เสียสละของเขาเอง

นี่การเสียสละ เห็นใหม่ อภัยทานๆ ที่ว่าให้อภัยทาน แล้วให้อภัยทานทำไมไม่ให้ อภัยต่อกันล่ะ? ไม่ให้อภัยต่อกันมันก็เป็นเรื่องของทิวิมานะแล้ว เรื่องของทิวิมานะ เรื่องของมุมมองของคน เรื่องต่างๆ นี่มันก็ย้อนกลับมา แล้วเขาทำบาปอกุศล ทำความดีกันมาอย่างไรเขาถึงให้ผลกับสังคมขนาดนี้ สังคมขนาดนี้มันก็ถึงคราว ถึงเวลา แล้วพูดอย่างนี้ มันก็ย้อนกลับว่าทำไมชาวพุทธทำบุญกุศลต้องรำรวย ถ้าชาวพุทธเราจะทำบุญกุศล ทำกับพระอรหันต์มันต้องรำรวยมหาศาล ทำไมเราสู้ทางตะวันตกเขาไม่ได้

ร่ำรวยในอะไรล่ะ? ร่ำรวยโดยธรรมกับร่ำรวยโดยวัตถุ ถ้าร่ำรวยโดยวัตถุ อีกหน่อยก็จะร่ำรวย เพราะอะไร? ร่ำรวยในวัตถุมันก็อยู่ที่การตลาด อยู่ที่การค้า แล้วการค้ามันเปลี่ยนแปลงตลอด นี่มันเป็นเรื่องโลกใจ เห็นไหม โลกนี้พร่องอยู่เป็นนิจ แต่ธรรมล่ะ? ธรรมมันไม่พร่อง ถ้าธรรมไม่พร่อง ถ้าว่าร่ำรวย ร่ำรวยอะไร? เพราะอะไร? ศิลปสมาธิ ปัญญา

นี่เวลาทำงาน ทานก็ระดับของท่าน ระดับของศีล ระดับของภาวนา ระดับของภาวนามันก็ร่ำรวย ร่ำรวยก็เป็นเศรษฐกิจธรรม เศรษฐีธรรมก็วิมุตติใจ พ้นจากทุกข์ใจ แล้วมีใครพ้นจากทุกข์บ้างล่ะ? ถ้าพ้นจากทุกข์ สิ่งที่เขาทำอยู่มันหยาบช้ำ หยาบขนาดนั้นมันจะเป็นพ้นจากทุกข์ได้อย่างไร มันเป็นไปได้ทั้งทางฆราวาส ทั้งทางพระ เหมือนกันทั้งนั้นแหละ

ถาม : ๖. หากผู้นำประเทศ การที่สังเวชชีวิตของลูกน้องหรือประชาชนบางส่วนเพื่ออำนาจ เพื่อการอยู่รอด ระบบการปกครองก็เป็นเรื่องปกติ ในประวัติศาสตร์ผ่านมาก็ยุคก็เป็นแบบนี้ทั้งนั้น ทั้งๆ ที่รู้แบบนี้ทำไมถึงยังปลงไม่ตกกับโลกธรรมนี้ครับ

ตอบ : เพราะเราเข้าใจได้ เราเข้าใจได้ว่าประวัติศาสตร์ทุกคนก็ศึกษามา ถ้าทุกคนศึกษามา นี่เขาสร้างมา นี่ก็มาถึงผลของวิญญูะอีกแหละ ผลของวิญญูะ การเวียนตายเวียนเกิดนะ การเวียนตายเวียนเกิด เวลาสิ่งที่จะมีอำนาจวาสนาถึงกับได้เป็นผู้นำเขาก็ต้องสร้างบารมีของเขามา ถ้าไม่สร้างบารมีของเขามา นี่ดูสิผู้นำบางคนก็ฉลาดมาก ผู้นำบางคนไม่ฉลาดเลยก็มีนะ

ผู้นำก็อยู่ที่ผู้นำฉลาดหรือไม่ฉลาด อำนาจวาสนาของเขามาถึงที่สุดก็มาถึงอย่างนั้น แต่ถ้าผู้นำที่ดี ผู้นำที่ดีเขาสร้างวาสนา เพราะผู้นำก็ส่วนผู้นำ เวลาผู้นำขึ้นมาแล้ว ดูสิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์เคยเป็นจักรพรรดิๆ มาภิภพ ก็ชาติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยเป็นกษัตริย์ เคยเป็นมาทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยเป็นมาทั้งนั้นแหละ นี่ระดับที่ว่าเขาเป็นผู้นำมา

นี่เราศึกษาประวัติศาสตร์ ว่าผู้นำเขาสังเวชชีวิตของสังคมเพื่อความร่มเย็นเป็นสุข นั่นก็การบริหารของเขา แต่ถ้าจิตใจของคนถ้ามีความเมตตาละ? เขาไม่สังเวชละ? เขาไม่สังเวช เขาขอมสละว่าฉันขอม ฉันให้คนอื่นเป็นผู้นำแทนก็ได้เพื่อสังกรมร่มเย็นเป็นสุขเขา

ก็เสียสละได้ เขาเสียสละตัวเขาเองก็ได้ เขาเสียสละเพื่อสังคมก็ได้ มันอยู่ที่ว่าเขาขอใคร อย่างเช่นเวลาพระเวสสันดร เห็นไหม เขาบอกทำไมกัณหาชาติ ชูชกมาขอกัณหา ชาติ พระเวสสันดรเห็นแก่ตัว ก็เขาไม่ขอพระเวสสันดร เขาขอกัณหาชาติ เขาไม่ขอพระเวสสันดร เขาขอกัณหาชาติ แล้วเทวดาก็มาขอนางมัทรี เขาไม่ขอเรา เออ ถ้าขอเราก็จบ นะ ก็เขาไม่ขอ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเกิดปัญหาขึ้นมามันไม่ใช่ปัญหาเฉพาะตรงนั้น มันเป็นคนละกรณี มันเป็นคนเห็นของคนใด ความเห็นของคนนะ เขามาขอกัณหาชาติ แล้วเทวดามาขอมัทรีไป โอ้โฮ เจ็บปวดคนนะ คู่มืออย่างเรามาด้วยกัน ทุกคนทิ้งไปหมดเลยเหลือคนเดียว ลูกก็ไปแล้ว ภรรยา ก็ไปแล้ว แล้วนั่งอยู่คนเดียวทุกข์ตายห้าเลย มันยังบีบคั้นหัวใจใหญ่ แต่ แต่โพธิญาณ โพธิคือหัวใจ โพธิญาณจะเกิดขึ้นมามันต้องได้สร้างสมบุญบารมี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆพระองค์จะต้องเสียสละลูก เสียสละเมียชาติสุดท้าย แล้วมาเกิดเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น ถึงเวลาแล้ว นี่เรื่องของวิญญูะมันก็เวียนมาพอดี แล้วก็มีคนมาทำอย่างนั้น เพื่อให้บารมีเต็ม สุดท้ายแล้วมันก็มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่การเสียสละภายนอก การเสียสละภายใน ฉะนั้น พูดถึงการปกครองๆ นี้เราเป็นธรรมใจ สิ่งที่เป็นธรรมเราเกิดเป็นศาสนา ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เห็นไหม ชาติ มีชาติ ศาสนา เป็นการหล่อหลอมให้ทุกคนจิตใจรวมกันให้เป็นชาติขึ้นมาได้ นี่มันเป็นสถาบัน เราเป็นบุคคล บุคคลในสถาบันนั้น จะทำอย่างไรให้สถาบันนั้นมั่นคงขึ้นมา ถ้าสถาบันมั่นคงขึ้นมา เราก็มาเชิดชูสร้างสมบุญญูะการ สร้างสมบุญญูะการ ต่อไปข้างหน้าจะได้ ภาวนาเป็น

ถ้าเราภาวนา ถ้าวิมุติ ๑๐๐ เปอร์เซนต์แล้วเขาก็พยายามถนอมรักษาเพื่อ เพื่อศาสนทายาท สร้างสม สร้างศาสนทายาท สร้างทายาทโดยธรรมให้ชั่วธรรมให้ครบ ๕,๐๐๐ ปีไป ให้ครบศาสนาให้มั่นคงไป เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของสัตว์โลกให้เวียนตายเวียนเกิดในวิญญูะ เราก็เวียนตายเวียนเกิด ถ้าเราเกิดมานี้เราสร้างสมบุญญูะการไว้ แล้วเราไปเกิดชาติหน้าก็มาได้อันสงส์ ได้ความเป็นสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข เราก็ได้ อันสงส์ของเรา แต่ถ้าเขาได้ทำบาป ทำกรรมของเขามา เขามาทำลายของเขา

ทำลาย นี่เทวทัตตายแล้วไปลงนรกอเวจี ฟันจากนรกอเวจีเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา เพราะเขาสร้างการขัดแย้งในสมัยพุทธกาล แต่เขาก็ได้ทำทานโลกีย์ เขาก็ได้เกิดในสังคมาชาวพุทธ เวลาเขาสิ้นเวรสิ้นกรรม หมดเวรหมดกรรมแล้ว ในพระไตรปิฎกว่าพระเทวทัตอนาคตจะได้ตรัสรู้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เพราะด้วยบุญญาธิการที่เขาทำคุณงามความดีมาเหมือนกัน คุณงามความดี เจริญมีสองด้าน ดีและชั่ว ถ้าชีวิตหนึ่งก็สร้างมาเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน เราเห็นสังคมาเป็นแบบนี้ เราก็พยายามทำของเรา

ฉะนั้น ถ้ามว่า

ถาม : ผู้วิมุตติ ๑๐๐เปอร์เซ็นต์แล้วจะไม่ยุ่งกีฬาสี่ไซ้ไหม?

ตอบ : ไซ้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เลย แต่ที่ยุ่งๆ อยู่มันวิมุตติปลอมๆ วิมุตติครึ่งๆ กลางๆ มันไม่จริง ถ้ามันจริงแล้วนะ ความเป็นจริงนะพระอรหันต์ไม่ทำความกระทบกระเทือนกับสังคมหรอก เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ที่พระอรหันต์จะทำให้สังคมกระทบกระเทือน เป็นไปไม่ได้ แต่พระอรหันต์รู้จริงเท่านั้นเอง พระอรหันต์คอยบอก คอยชี้แนะสังคมนั้น แต่ไม่ทำให้สังคมกระทบกระเทือนเด็ดขาด แต่ที่มาชักมานำกันอยู่ บอกว่าเป็นผู้หลุดพ้นๆ แล้ว หลุดพ้นไม่จริงหรือ ไม่จริง แต่ถ้าจริงนะจะไม่ทำให้สังคมกระทบกระเทือนเด็ดขาด เพราะท่านรู้ของท่าน ท่านทำของท่านเพื่อประโยชน์กับท่าน

ถึงบอกว่าธรรมเหนือโลกใจ เพราะมันเหนือโลกเหนือโลกเหนือสงสาร เราคาดไม่ได้หรือ เราคาดไม่ได้ เราเหมือนไม่ได้ เห็นไหม เราจะบอกเลย เราต้องไปถามพระอรหันต์ก่อนแล้วค่อยมาตอบใหม่ เพราะเราก็คาดไม่ได้เหมือนกัน เอวัง